

ת"פ (תל אביב) 5848-11-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (תל-אביב-יפו) 5848-11-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלו תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 5848-11-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד שמואל פלישמן

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו - יפו

[12.11.2024]

כבוד השופט איתן קורנהאוזר

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת תקיפת בת זוג הגורמת חבלה, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

בהתאם לעובדות בהן הורשע, במועד כתב האישום היו הנאשם והמתלוננת בני זוג נשואים. ביום 13.9.22 בסמוך לשעה 9:00, נסעו הנאשם והמתלוננת ברכבם יחד עם בנם בן ה-22 שישב במושב האחורי, לבדיקות רפואיות בבית חולים כאשר הנאשם נהג ברכב. במהלך הנסיעה, התפתח ויכוח בין הנאשם למתלוננת על רקע נהיגת הנאשם, במהלכו גידפה המתלוננת את הנאשם במילים "בן זונה". בתגובה, הנאשם המשיך לאחוז בהגה באמצעות ידו השמאלית ותקף את המתלוננת שישבה לצדו, במכות אגרופ לפניה ולגופה באמצעות ידו הימנית. תוך כדי התקיפה, התקדם הנאשם עם רכבו לעבר מחסום בית החולים ונעצר על ידי מאבטח לאחר שהמתלוננת פתחה את דלת הרכב וניסתה להימלט. במעשיו, גרם הנאשם למתלוננת לחבלות של ממש בדמות חתך מדמם בשפתייה, המטומה בעינה השמאלית, אדמומיות בצווארה ובאפה.

2. כתב האישום תוקן כחלק מהסכמה בין הצדדים, במסגרתה הודיעה ב"כ המאשימה כי עמדת המאשימה היא למאסר למשך תשעה חודשים, אשר יכול וירוצה בעבודות שירות, ואילו ההגנה תעתור לענישה של של"צ. כמו כן, בטרם נשמעו טיעונים לעונש ובהתאם להסכמת הצדדים, הופנה הנאשם לקבלת תסקיר שירות מבחן.

תסקיר שירות המבחן

3. הנאשם בן 51, נישא למתלוננת בשנת 1996 ולהם שלושה ילדים בני 23-26. לנאשם תעודת בגרות מלאה, הוא שירת שירות צבאי מלא, ומזה כ-26 שנים עובד בעסק משפחתי לייבוא בדים. אחד מילדיו של הנאשם סובל ממחלת אפילפסיה בגינה הוא מטופל באמצעות תרופות. שירות המבחן התרשם מקושי של הנאשם לשותף אודות מערכת יחסיו עם המתלוננת ולהעמיק בקשיים במערכת היחסים ביניהם. לגבי האירוע בו הורשע, התקשה הנאשם לקבל אחריות מלאה על מעשיו, נטה לצמצם והתקשה לבחון את עצמו בצורה ביקורתית. הנאשם השליך על המתלוננת את האחריות ואת הקשיים שבמערכת היחסים ביניהם. שירות המבחן נפגש עם המתלוננת אשר תיארה מערכת יחסים טובה ואוהבת עם הנאשם והציגה אותו כאדם טוב ובן זוג מיטיב. לצד זאת, תיארה כי לתפיסתה הנאשם מתמודד עם ריבוי לחצים לאורך השנים סביב עבודתו, נוטה לאגור את רגשותיו ובעתות דחק נוטה להתפרץ באופן בלתי מווסת. המתלוננת שללה מקרי אלימות נוספים בעבר והישנות אירועי אלימות מאז האירוע נשוא כתב האישום. לבקשת ב"כ הנאשם, ועל אף התרשמות שירות המבחן כי הנאשם מונע ממוטיבציה חיצונית, ניתנו שתי דחיות לשם בחינת השתלבות הנאשם בהליך טיפולי.

הנאשם שולב בתאריך 31.12.23 בקבוצה טיפולית ייעודית. שירות המבחן פירט כי הנאשם הגיע באופן רציף למפגשים וגילה אחריות לגבי ההליך הטיפולי. הנאשם הצליח, עם התקדמות הטיפול, לבסס יחסי אמון עם חברי הקבוצה, אך לצד זאת ניכר כי עודנו מחזיק בעמדה קורבנית, נוטה להשליך את האחריות להתנהלותו האלימה על המתלוננת, ובעל נוקשות חשיבתית המובילה ליכולת מוגבלת בקבלת פידבק. שירות המבחן ציין כי הנאשם נתרם מהטיפול, בהתאם ליכולותיו. משיחה נוספת שנערכה עם המתלוננת, עלה כי הנאשם כיום מאוזן ורגוע יותר. המתלוננת תיארה שינויים שחלו בעקבות הטיפול בפן הזוגי ובהיבט המשפחתי. עוד צוין, כי לא נפתחו כנגד הנאשם כל תיקים חדשים לאחר האירוע בו הורשע. לפיכך, ובהתחשב בעברו הפלילי הנקי של הנאשם, המליץ שירות המבחן להעמידו בצו מבחן למשך שנה, ולהטיל עליו עונש קונקרטי בדמות של"צ בהיקף של 160 שעות. תמצית טיעוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה לנסיבות ביצוע העבירה אשר בוצעה בנוכחות בנם של הנאשם והמתלוננת; לנזק שנגרם למתלוננת; ולכך שהאירוע נקטע רק בשל הגעת הנאשם למחסום בית חולים בו היה מאבטח. כמו כן, טענה כי לא ניתן להתעלם מהפגיעה הנפשית הנגרמת למתלוננת בגין אלימות פיזית הפוגעת בגופה, בכבודה ובבטחונה האישי, במיוחד בהתחשב בכך שמדובר בפעולה משפילה אשר בוצעה בנוכחות בנם. בהתחשב בפגיעה בערכים המוגנים, בצורך במאבק בנגע האלימות במשפחה, בנסיבות העבירה והפסיקה הנוהגת, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם ענישה הנע החל מ-6 חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר. אשר למיקומו של הנאשם במתחם הענישה, התייחסה ב"כ המאשימה לגילו ולהיעדר עבר פלילי. לצד זאת, התייחסה למפורט בתסקירי שירות המבחן ולחלקים המתייחסים לנטילת אחריות חלקית על ידו, הקושי להעמיק בסיבות להתנהלותו והשלכת האחריות על המתלוננת. לפיכך, ביקשה ב"כ המאשימה למקם את הנאשם בתחתית המתחם אך לא ברף התחתון, ולהטיל עליו 9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. ב"כ המאשימה הגישה צילומים של החבלות שנגרמו למתלוננת וכן פסיקה לביסוס טיעוניה.

5. ב"כ הנאשם אבחן את רמת הענישה שנקבעה בפסיקה שהוגשה על ידי ב"כ המאשימה, כאשר טען כי מדובר במקרים חמורים יותר מהמקרה הנדון. לגבי נסיבותיו האישיות של הנאשם, הדגיש כי מדובר באירוע יחיד בחייו וכן פירט נתונים חיוביים שונים שעלו בתסקירי שירות המבחן: השתלבות הנאשם בקבוצה טיפולית; אחריותו כלפי ההליך הטיפולי; הצלחת הנאשם לבסס יחסי אמון עם מנחות הקבוצה הטיפולית ועם משתתפי הקבוצה; שיתוף בסיטואציות מחיי היומיום של הנאשם; התרמות מההליך הטיפולי. ב"כ הנאשם הוסיף כי יש לתת משקל משמעותי לדברי המתלוננת בפני שירות המבחן לגבי התנהלות הנאשם בעקבות ההליך הטיפולי. בהמשך, פירט לגבי נסיבותיו האישיות של הנאשם את הקשיים בהתמודדות עם מחלת בנו בן ה-22 ועם מחלות אביו של הנאשם. לפיכך, טען כי במקרה זה מתקיימות נסיבות המצביעות על צורך בחריגה ממתחם העונש ההולם, ובאימוץ המלצות שירות המבחן תוך הארכת תקופת צו המבחן עליו הומלץ, בקשה המוסכמת על הנאשם. הסנגור טען כי אינו יודע מהו מתחם הענישה הנכון בתיק זה, אך הוא סבור שיש לסטות לקולא מכל מתחם שיקבע, בשל שיקולי שיקום. ב"כ הנאשם צירף מסמכי המלצה ממקומות עבודת הנאשם ומסמכים רפואיים לגבי בנו ואביו של הנאשם.

6. הנאשם בדברו, טען שהתכנית הטיפולית עזרה לו, הביע צער על אירוע העבירה וטען שמדובר במקרה חד פעמי. דיון והכרעה

קביעת מתחם הענישה

7. אלימות כלפי אחר פוגעת בזכותו של כל אדם לשלמות גופו ולביטחונו האישי. מעשים אלה מקבלים משנה חומרה כאשר מדובר באלימות הננקטת כנגד בת זוג המתגוררת עם התוקף תחת קורת גג אחת, בתא משפחתי מצומצם האמור להוות עבודה משענת ומקום מבטחים. עבירות אלה, נפוצות וכן הקושי של קורבנות העבירה להתלונן, הביאו את המחוקק להחמיר בענישה שנקבעה לגביהן. באופן דומה, וכחלק מהצורך במלחמה בתופעה זו, החמירה אף הפסיקה את רף הענישה תוך דגש על הצורך בענישה הולמת:

"בית משפט זה קבע לא אחת כי מעשי אלימות המבוצעים במסגרת התא המשפחתי מחייבים ענישה מרתיעה שאינה משתמעת לשתי פנים, אשר תהלום את חומרת המעשים ואת הגינוי החברתי להם" (רע"פ 8833/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (23.12.2015)).

יש לבחון את נסיבות ביצוע העבירה, המשתנות באופן משמעותי בין מקרה למקרה בעבירות מסוג זה, ולהקנות להן משקל משמעותי בעת קביעת מתחם העונש ההולם.

8. בחינת נסיבות המקרה הנדון, מעלה כי אין מדובר באירוע נקודתי של מכה בודדת, אלא בפרץ מתמשך של אלימות, במהלכו היכה הנאשם במתלוננת מספר מכות אגרופים בפניה ובגופה. מדובר באגרופים שהוטחו במתלוננת בעוצמה אשר גרמה לה לחתך מדמם בשפתיה, המטומה בעינה, ואדמומיות בצווארה ובאפה. האירוע הסתיים בכך שהנאשם, אשר נהג באותה עת ברכב, התקרב למחסום כניסה לבית חולים והמתלוננת ניצלה את עצירת הרכב לשם ניסיון הימלטות מתוכו. משקל נוסף לחומרה יש לראות בכך שהנאשם לא היסס לנקוט באלימות זו על אף נוכחות בנם בן ה-22, אשר היה ברכב בעת התקיפה.

9. קשה להצביע על מקרים הדומים באופן מלא לנסיבות המקרה הנדון, כאשר לכל מקרה אלימות מאפיינים משלו. יחד עם זאת, ניתן בהחלט ללמוד על מגמת הענישה במקרים של אלימות כלפי בת זוג ברף אלימות דומה: ראו עפ"ג(מרכז) 8173-01-22 מג"ד מחסן נ' מדינת ישראל (4.7.2022), שהגישה ב"כ המאשימה, שם נדחה ערעור שהוגש בגין הטלת מאסר למשך 12 חודשים. ראו מקרים נוספים שעסקו ברף אלימות דומה, בהם נקבעו מאסרים למשך כשישה חודשים לריצוי בעבודות שירות (רע"פ 7004/22 פלוני נ' מדינת ישראל (26.10.2022); רע"פ 340/21 אברהים מסרי נ' מדינת ישראל (28.1.2021); רע"פ 3801/16 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.2018)). לצד חשיבות הפסיקה הנוהגת, יש לציין כי זו מהווה אך את אחד השיקולים לקביעת מתחם העונש ההולם המגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים (ע"פ 6390/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (10.2.2021)). לאחר ששקלתי את נסיבות המקרה, את מידת הפגיעה בערכים המוגנים וכן את הפסיקה הנוהגת, ובהתאם לעיקרון ההלימה המנחה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירוע זה נע בין מאסר למשך 4 חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית.

העונש המתאים

10. ב"כ הנאשם עתר לסטייה ממתחם הענישה וביקש להימנע מהטלת מאסר בעבודות שירות, תוך קביעת ענישה שיקומית. בהתחשב במתחם הענישה שנקבע, יש לבחון סוגיה זו בהתבסס על הוראת סעיף 40ד' לחוק העונשין, הקובע כי בית המשפט רשאי לסטות ממתחם העונש משיקולי שיקום אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". יש לשקול סוגיה זו בצורה זהירה, תוך בחינת קיומו של הליך שיקומי ושינוי שעבר נאשם. סטייה ממתחם הענישה תתאפשר רק במקרים נדירים ומובהקים המצדיקים זאת: "נקבע לא אחת כי יש לנקוט בזירות בכל הנוגע לסטייה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום, ולבחון כל מקרה על נסיבותיו. בתוך כך, נקבע כי יש לבחון, בין היתר, האם השינוי שעבר הנאשם נותן אותותיו במישורים השונים של חייו, ובפרט בדרך החשיבה המעוותת אשר הובילה אותו לביצוע העבירות... כך נקבע, כי יש לבחון באיזה שלב של ההליך השיקומי מצוי הנאשם, ולסטות ממתחם הענישה ההולם רק במקרים נדירים שבהם קיימים סיכויי שיקום מובהקים המצדיקים, בבחינת יוצא מן הכלל, לסטות ממתחם הענישה ההולם." (ע"פ 1229/19 יפתח סלומינסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (1.7.2019)).

במקרה הנדון, הנאשם שולב לפני כשנה בקבוצה טיפולית ייעודית ונטל חלק במפגשים באופן רציף. בטרם החל הטיפול, הנאשם התקשה בקבלת אחריות מלאה על מעשיו, נטה לצמצם את שעשה והשליך על המתלוננת את האחריות לקשיים. גם לאחר חודשים ארוכים של הליך טיפולי בו שולב, התרשם שירות המבחן כי הנאשם עדיין אוחז בעמדה קורבנית, נוטה להשליך על המתלוננת את האחריות להתנהלותו האלימה, וכן הנאשם בעל נוקשות חשיבתית המובילה ליכולת מוגבלת בקבלת פידבק מחברי הקבוצה והמנחות. שירות המבחן ציין כי הטיפול הקבוצתי מסייע לנאשם אשר נתרם ממנו בהתאם ליכולותיו. במסגרת הערכה זו, התייחס שירות המבחן אף לתיאור המתלוננת לגבי רגיעה ביחסיה עם הנאשם. לפיכך, המליץ שירות המבחן להעמיק את הטיפול בנאשם לגבי הנסיבות שהביאו לביצוע העבירה וכן בדרך של בחינה עצמית ביקורתית אודות עמדותיו שפורטו לעיל. בנסיבות אלה, בהן הרקע לביצוע העבירות נותר בעייתי לאחר טיפול ממושך, אין מדובר בנאשם שהשתקם או במקרה בו ניתן לקבוע סיכוי של ממש לשיקום. כך, אין מתקיימים במקרה זה נתונים העשויים להצביע על סיכוי של ממש לשיקום:

"ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפטיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי - טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד(א)"

(ע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (18.4.2018)).

לפיכך, אין מקום לסטות ממתחם הענישה. בפני הנאשם עומדת עוד דרך טיפולית ארוכה. השתלבות הנאשם בהליך הטיפול, התקדמותו האיטית המחייבת את המשך הטיפול והעמקתו, עמדת המתלוננת, כפי שבאה לידי ביטוי בתסקיר, והעובדה שלא נפתחו תיקים חדשים - כל אלה ישקלו במסגרת קביעת העונש בתוך מתחם הענישה.

11. הנאשם, בן 54, ללא עבר פלילי, קיבל אחריות על מעשיו בכך שהודה במיוחס לו. לצד הודאה מילולית זו, במפגשיו עם קצינת המבחן התקשה הנאשם תחילה בקבלת אחריות מלאה וצמצם את מעשיו כנגד המתלוננת. בהמשך, השתלב הנאשם בהליך טיפולי במשך תקופה ארוכה ונרתם ממנו בהתאם ליכולותיו, הגם שדרך טיפולית ארוכה עומדת עוד בפניו. ניתן ללמוד על השפעות ההליך עד כה, מדברי המתלוננת בפני שירות המבחן בהתייחסותה לרגיעה ביחסים וכן מכך שלא נפתח תיק חקירה נוסף כנגד הנאשם. יש להעריך את מאמצי הנאשם ואת שיתוף הפעולה שלו בהליך הטיפול, במיוחד בהתחשב בגילו המתקדם ובדפוסיו הבעייתיים אשר פורטו בהרחבה בתסקיר הראשון בעניינו. בנוסף, יש לשקול את השפעת מידת העונש על הנאשם ועל משפחתו הקרובה, תוך דגש על מצבם הבריאותי של בנו ושל אביו. שילוב נתונים אלה מציב את הנאשם ברף נמוך של מתחם הענישה, קרוב לתחתיתו. לפיכך, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 5 חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות, זאת בהתאם לחוות דעת הממונה. בית המשפט הבהיר לנאשם כי חריגה מתנאי ריצוי עבודות השירות עלולה להביא לנשיאת יתרת עונש המאסר מאחורי סורג וברח.

ב. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם יעבור עבירת אלימות מסוג פשע תוך 3 שנים מהיום.

ג. 3 חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם יעבור עבירת אלימות מסוג עוון תוך 3 שנים מהיום.

ד. צו מבחן למשך 18 חודשים (אפנה להסכמת הנאשם - עמ' 10 ש' 16-17 לפרוט'). בית המשפט הבהיר לנאשם כי ככל שלא יעמוד בתנאי צו המבחן, יחודש הדיון בעניינו, לרבות אפשרות להטלת עונש נוסף.

בנסיבותיו של מקרה זה, לא מצאתי לנכון להטיל על הנאשם קנס.

ככל שקיים פיקדון כספי בתיק זה או בתיק מעצר הקשור בו, יושב הפיקדון לנאשם בכפוף לכל דין או החלטה אחרת. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"א חשוון תשפ"ה, 12 נובמבר 2024, במעמד הצדדים.